

R3

AN NATHAIR AGUS NA SPÉACLAI

Séideán St.

Máire Ní Ghallchobhair
Peter Donnelly a mhaisigh

'Tá nathair nimhe i seomra Mhuireann!
arsa Conall de bhéic.

Níor chreid Mamó focal uaidh.
'Éirigh as,' ar sise, 'agus ná bí ag cumadh.'

Ach an ag cumadh atá Conall? Léigh leat
go bhfaighidh tú amach!

© AN GÚM

Caibidil 1

Maidin Shathairn a bhí ann. Bhí Mammaí agus Daidí ag dul ag siopadóireacht sa bhaile mór. Bhí Mammó agus Daideo tagtha chun aire a thabhairt do na páistí.

‘Slán libh,’ arsa Muireann nuair a bhí Mammaí agus Daidí ag imeacht. ‘Tá súil agam go mbeidh lá deas agaibh.’
‘Agus ná déanaigí dearmad milseáin a thabhairt chugainn,’ arsa Connall.

'Ní raibh aon bhricfeasta againn fós,'
arsa Muireann le Mamó.

'Ó, a chreátúir,' arsa Mamó. 'Ní raibh
aon bhricfeasta agaibh fós.'

Isteach léi sa chistin. Tamall ina
dhiaidh sin sháigh sí a ceann amach
an doras.

'A Mhuireann! A Chonaill! Tá an
bricfeasta ar an mbord,' ar sise.

Shuigh na páistí chun boird.

'Ach, a Mhamó,' arsa Muireann, 'ní
fhéadfaínn é seo a ithe. Is é seo an
rud a thugaimid le hithe do Chócó
an madra!'

'Go bhfóire Dia orainn!' arsa Mamó.

'Seans go bhfuil an ceart agat. Tá mo
spéaclaí caillte agam agus ní féidir
liom aon rud a fheiceáil gan iad. Táim
chomh caoch le gandal.'

Phléasc Connall amach ag gáire.

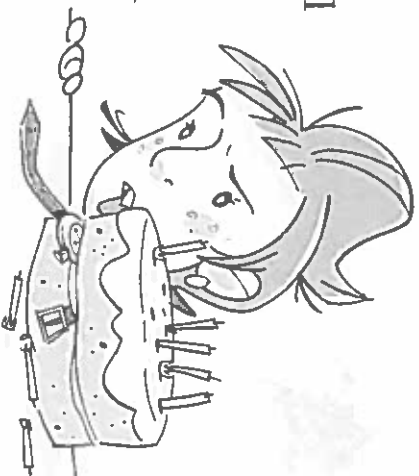
'Bhuf! Bhuf!' ar seisean. 'Bhuf! Bhuf!'

Mamó bhocht. Is beag lá
nach gcailleann sí rud éigin.
Chaill sí a fáinne pósta uair
amháin agus fuair Conall
istigh ina bhabhla
anraith é.

Uair eile chaill
sí a huaireadóir
agus fuair
Muireann istigh
ina cáca lá
breithe é.

Uair eile fós chaill
sí a hata. Tar éis do
Chonall agus do
Mhuireann an lá a
chaitheamh á chuardach
ba é Cócó a fuair é.

'Níl a fhios agam ó thalamh an
domhain cár fhág mé mo spéaclaí,'
arsa Mamó. 'B'fhéidir gur sa chófra
a bheidís,' ar sise.

D'oscail sí an cuisneoir.

'Ach, a Mhamó,' arsa Muireann, 'ní
haon chófra é sin. Sin é an cuisneoir!'
Mamó bhocht. Bhí sí an-trína chéile.

'Níl a fhios agam ó thalamh an
domhain cár fhág mé na spéaclaí sin,'
ar sise arís.

'Ná bí trína chéile, a Mhamó,' arsa
Muireann. 'Gheobhaidh mise agus
Conall duit iad.'

'Déarfainn gur sa chistin atá siad,'
arsa Conall. 'B'fhéidir go mbeidís

... i mála Mhamó ...

... ina cóta ...

... nó sna cófraí ...'

Chuardaigh sé an chistin ó bhun go
barr. Ach, mo léan! Ní raibh tásca ná
tuairisc ar na spéaclaí.

'Tá siad agam,' arsa Mamó de bhéic
ón seomra suite tamall ina dhiaidh
sin. 'Tá mo spéaclaí agam!'

Isteach le Mamó sa chistin.
'Ní féidir liom aon rud a fheiceáil,'
ar sise. 'Caithfídh go bhfuil mo
spéaclaí salach.'

'Ach, a Mhamó,' arsa Muireann, 'ní
shin iad do spéaclaíse. Sin iad spéaclaí
gréine Chonaill.'

'Ó, a Thiarcais!' arsa Mamó.

'Caithfídh mé mo spéaclaí a fháil.'

'Ná bí trína chéile, a Mhamó,'
arsa Conall. 'Gheobhaidh mise agus
Muireann duit iad.'

Chuala siad cnag ar an doras. Siúd
amach le Muireann.

Caibidil 2

Cé a bheadh ag an doras ach a cara Treasa agus bosca dearg ina baclainn aici.

'An bhfuil aon seans go dtabharfá aire do Neaindí dom?' arsa Treasa.

'Táimid ag imeacht ar feadh an deireadh seachtaine agus níl cead agam Neaindí a thabhairt in éineacht liom.'

'Ó, ní fhéadfainn, a Threasa,' arsa Muireann. 'Mharódh Mamaí mé. Tá sí scanraithe roimh nathracha.'

'Ach tá a fhios agat nach bhfuil aon dochar inti,' arsa Treasa. 'Agus beidh mé ar ais Dé Luain.'

'Ní fhéadfainn, a Threasa,' arsa

12

Muireann arís. 'Bheadh eagla an domhain ar Mhamáí roimh Neaindí. Fadó, fadó, nuair a bhí Mamaí óg, thug Daideo go dtí an zú í sa bhugaí. Bhí siad istigh i dTeach na Nathrach nuair a d'éalaigh nathair amach as a cás.'

'Agus ar imigh an nathair léi amach as an zú?' a d'fhiafraigh Treasa.

'Níor imigh. Ach chuaigh sí i bhfolach sa bhugaí. Ba bheag nár thit an t-anam as Mamaí. Ná labhair léi ar nathracha ó shin!'

13

'Ach, a Mhuireann,' arsa Treasa.

'D'fhéadfá an bosca a chur i bhfolach faoi do leaba agus ní bheadh a fhios ag éinne é a bheith ann.'

'Ach mharódh Mamaí mé dá n-éalódh sí,' arsa Muireann.

'Ní éalóidh sí,' arsa Treasa. 'Ní chorróidh sí as an mbosca an deireadh seachtaine ar fad.'

'Maith go leor, mar sin,' arsa Muireann.

Shín Treasa an bosca dearg go dtí Muireann.

'Go raibh míle maith agat. Is maith an cara tú,' ar sise. 'Feicfidh mé Dé Luain tú, le cúnamh Dé.'

Suas staighre go ciúin le Muireann agus an bosca dearg ina baclainn aici. Isteach léi ina seomra codlata agus chuir sí an bosca i bhfolach faoin leaba.

'Beidh tú ceart go leor ansin,' arsa Muireann le Neaindí.

'Tabharfaidh mise aire mhaith duit.

Ní bheidh an deireadh seachtaine i bhfad ag imeacht.'

Ansin dhún sí an bosca go cúramach agus síos an staighre léi.

Tamall ina dhiaidh sin chuaigh
Conall isteach i seomra codlata
Mhuireann.

'Caitheadh mé spéaclaí Mhamó a
fháil,' ar seisean leis féin. 'Tá sí
an-trína chéile.'

Chonaic sé an bosca dearg faoin
leaba.

'B'fhéidir gur istigh anseo a bheidís,'
ar seisean agus d'oscail sé an bosca.
Ba bheag nár thit an t-anam as nuair
a chonaic sé an nathair nimhe! 'Ó, a
Thiarcais!' ar seisean de bhéic agus
amach an doras leis ar nós na gaoithe.

Caibidil 3

‘Tá nathair nimhe i seomra

Mhuireann!’ arsa Conall de bhéic agus
é ag rith isteach sa chistin. ‘Tá nathair
nimhe i seomra Mhuireann!’

Níor chreid Mamó focal uaidh.

‘Éirigh as,’ ar sise, ‘agus ná bí ag
cumadh. Táim gan aon spéaclaí fós
agus gheall tusa dom go bhfaighfeá
dom iad.’

‘Éirigh as,’ arsa Mamó arís, ‘agus

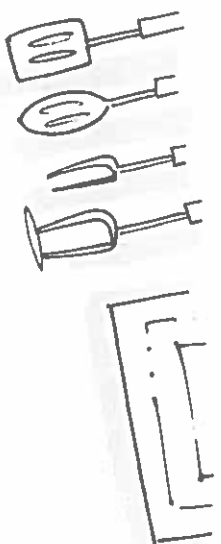
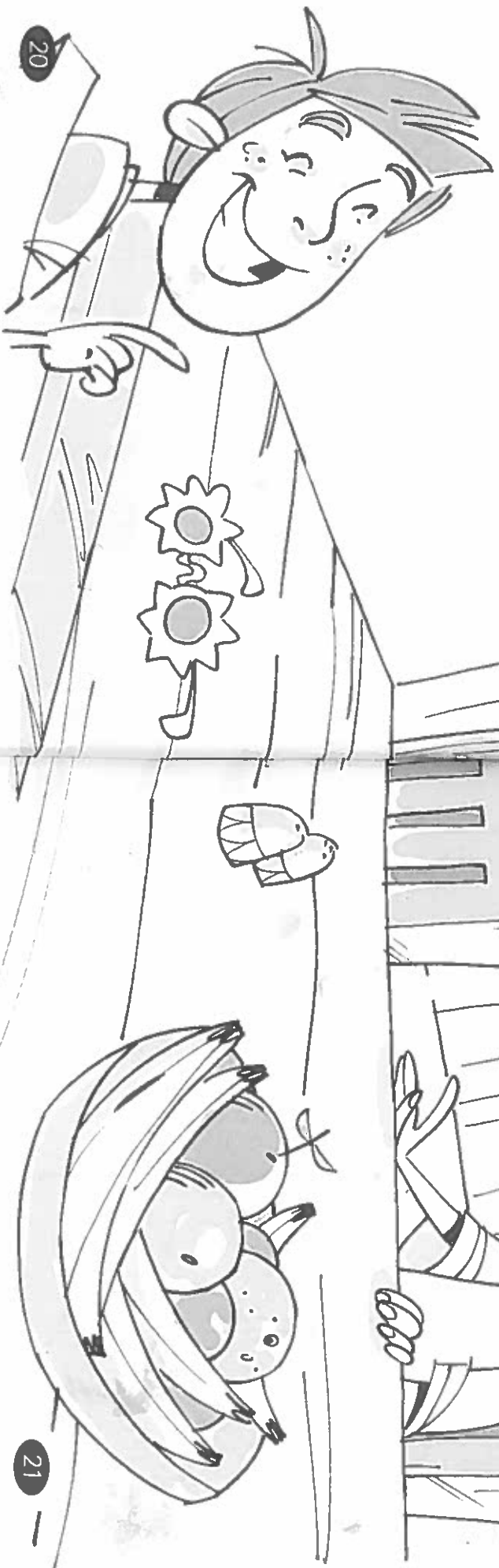
cuardaigh mo spéaclaí dom.’

‘Ach ní ag cumadh atáim, a
Mhamó!’ arsa Conall. ‘Táim á rá leat
go bhfuil nathair nimhe i mbosca
dearg faoi leaba Mhuireann. Ceann
mór millteanach agus fiacra géara
uirthi.’

‘Dhera, ní stopann tú ach ag
cumadh,’ arsa Mamó.

'Ach ní ag cumadh atá sé, a Mhamó,'
arsa Muireann. 'D'iarr Treasa orm aire
a thabhairt dá peata, Neaindí. Tá sí
istigh faoi mo leaba i mbosca dearg.'
'Anois, a Mhuireann,' arsa Mamó,
'tá a fhios agat go maith go bhfuil do
Mhamáí scanraithe roimh nathrachai!
Agus an bhfuair tú cead uaithi?'

'Ní bhfuair,' arsa Muireann, 'ach
ní raibh sí anseo san am agus dúirt
Treasa nach gcorródh Neaindí as an
mbosca an deireadh seachtaine ar fad.'

Bhí Daideo ag obair sa ghairdín.

Ghlaoigh Marnó air.

'Gabh i leith anseo!' ar sise. 'Fan go gcloisfidh tú é seo.'

Isteach le Daideo sa chistin. D'inis Marnó an scéal ar fad dó.

'Nathair nimhe!' arsa Daideo. 'Ach nach bhfuil a fhios agat go bhfuil do Mhamáí scanraithe roimh nathracha.'

'Tá a fhios agam,' arsa Muireann.

'Ach níl inti ach peata. Níl aon dochar inti.'

'Ná tabhair aon aird ar Mhuireann, a Dhaideo,' arsa Conall. 'Chonaic mise an nathair. Agus ollphéist atá inti! Déarfaim go bhfuil sí cúpla méadar ar fad. Dá bhfeiceá chomh fíochmhar is atá sí! Agus na fiacra móra atá uirthi! Ní chreidfeá é.'

'Caitheadh mé an nathair seo a fheiceáil,' arsa Daideo.

Suas staighre leis an gceathrar acu.

'Tá a fhios agat go gcaithfidh tú an nathair a thabhairt ar ais do Threasa láithreach,' arsa Mamó, 'sula dtiocfaidh do mháthair abhaile.'

'Ach ...,' arsa Muireann.

'Ná bac le do *ach*,' arsa Mamó.

Isteach leo i seomra Mhuireann.

Bhí an bosca dearg faoin leaba ceart go leor. Bhí! Ach tásc ná tuairisc ní raibh ar an nathair nimhe.

'Cá bhfuil sí imithe?' arsa Mamó.

'Tá sé ceathrú tar éis a dó agus beidh do Mhamá anseo sula i bhfad.'

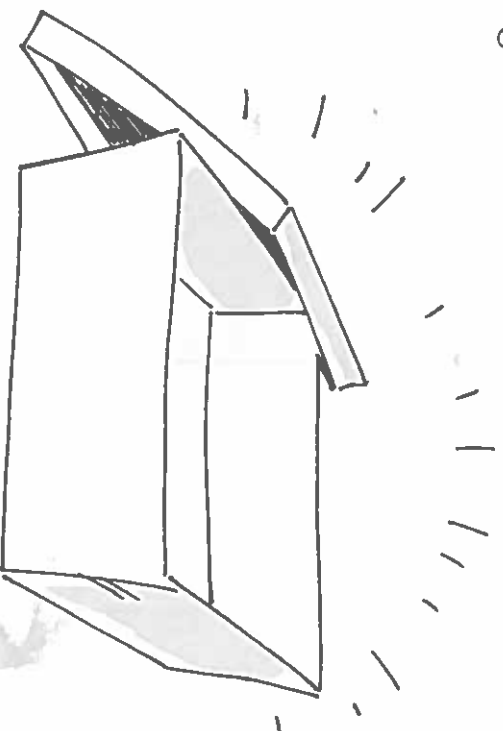
'Maróidh sí mé,' arsa Muireann.

'Maróidh,' arsa Conall.

Phléasc Muireann amach ag

caoineadh.

'Seo,' arsa Daideo. 'Caithfimid tosú ag cuardach.'

Caibidil 4

Múinteoir a bhí i nDaideo nuair a bhí sé níos óige agus bhí sé go maith ag tabhairt orduithe do dhaoine.

‘Anois,’ ar seisean le Conall agus le Marnó. ‘Suas staighre libh agus cuardaí na seomraí codlata ar fad.’

‘Maith go leor,’ arsa an bheirt acu agus d’imigh siad leo.

‘Agus, a Mhuireann,’ ar seisean, ‘stop ag gol agus téigh amach sa ghairdín. B’fhéidir gur amuigh ansin a bheadh sí.’

Rug Daideo ar chamán Mhuireann agus chuir sé clogad ar a cheann.

‘Ní bhfaighidh aon nathair nimhe

an ceann is fear ormsa!’ ar seisean agus thosaigh sé ag cuardach.

Chuardaigh sé an chistin ar dtús.

‘Tar amach, a bhligeaird!’ ar seisean, ‘nó is duitse is measa!’

Tháinig sé ar mhála a chaill Marnó dhá bhliain roimhe sin ach ní raibh tásc ná tuairisc ar an nathair nimhe.

Nuair a chonaic Connall an clogad ar Dhaideo bhuaile smaoiniamh é. Chuir sé air a chulaith ridire agus rug sé ar a chlaíomh.

‘Ní bhfaighidh aon nathair nimhe an ceann is fear ormsa!’ ar seisean agus é ag déanamh aithrise ar Dhaideo. ‘Tar amach, a bhligeaird, nó is duitse is measa!’

Agus thosaigh sé ag cuardach.

Chuardaigh sé an nathair nimhe

... thíos faoi na leapacha ...

... istigh sna tarraiceáin ...

... os cionn na vardrús ...

... agus istigh sa leithreas fiú!

Ach tásc ná tuairisc ní raibh

ar an

nathair.

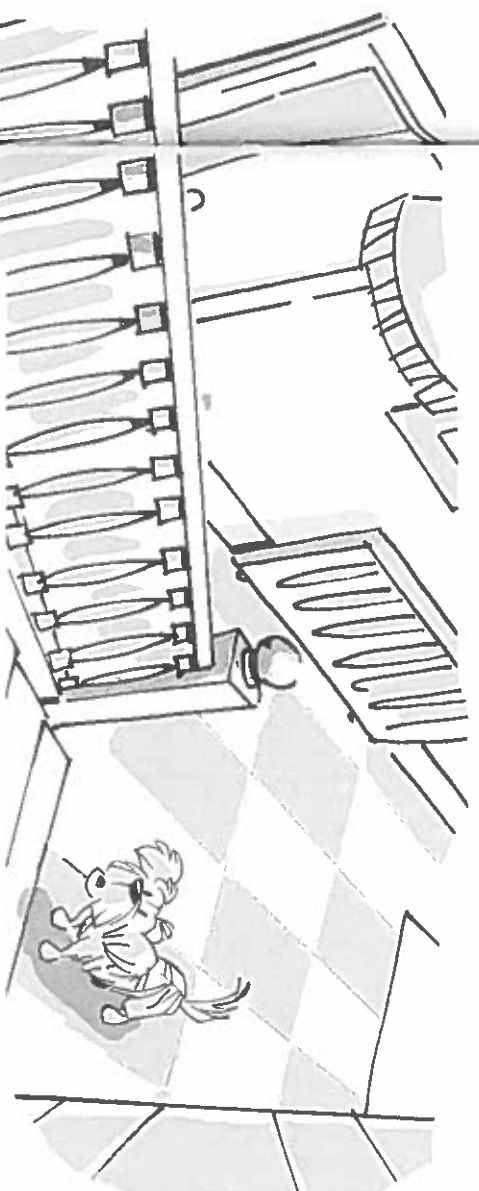
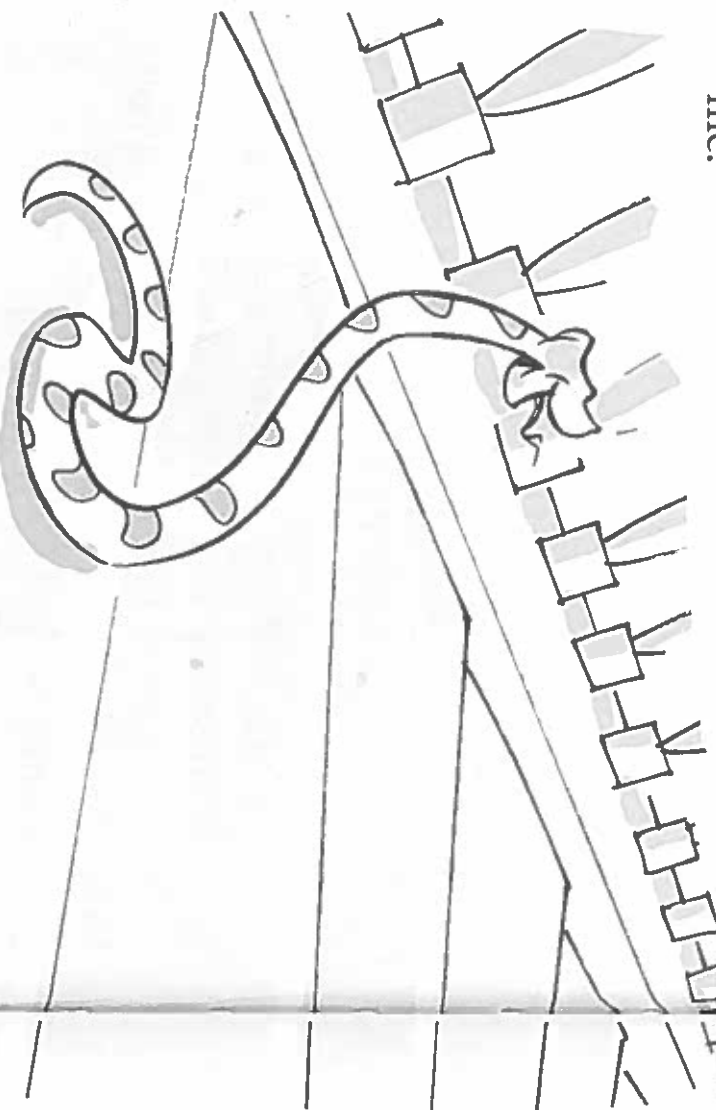
Bhí Marnó ag cuardach chomh maith. Isteach léi i seomra Chonaill agus d'oscail sí an vardrús.

‘Níl sí sa vardrús ach an oiread,’ ar sise agus d'imigh sí léi síos staighre chun cupán tae a fháil.

Bhí Muireann ag cuardach amuigh sa ghairdín. Chuardaigh sí an gairdín ó bhun go barr ach tásc ná tuairisc ní raibh ar an nathair nimhe. Bhí Muireann bhocht an-trína chéile.

'Tá súil agam go mbeidh Neaindí faighte againn sula dtiocfaidh Marnai abhaile,' ar sise léi féin, 'nó maróidh sí mé.'

Bhí Cócó an madra amuigh sa halla. Nuair a chonaic sé an nathair nimhe ar an staighre thosaigh sé ag tafann.

'Éirigh as, a Chócó!' arsa Daideo de bhéic ón gcistin. 'Tá tinneas cinn orm ó bheith ag éisteacht leat.'

Ach ní stopfadh Cócó.

'Éirigh as a deirim!' arsa Daideo arís.

Ach ní stopfadh Cócó. Ní mó ná sásta a bhí Daideo. Amach sa halla leis. Rug sé ar Chócó bocht agus chuir sé amach sa ghairdín cúil é. Níor thug Daideo an nathair faoi deara ar an staighre!

Bhí Mamó ag déanamh an lóin
dóibh ar fad sa chistin.

'Níl tásc ná tuairisc ar an diabhal de
nathair sin,' ar sise le Muireann, 'agus
is gearr go mbeidh do Mhamáí ar ais.'

'Caithfidh gur éalaigh sí amach
i ngan fhios dúinn,' arsa Daideo.

Go tobann chuala siad torann ag an
doras cúil.

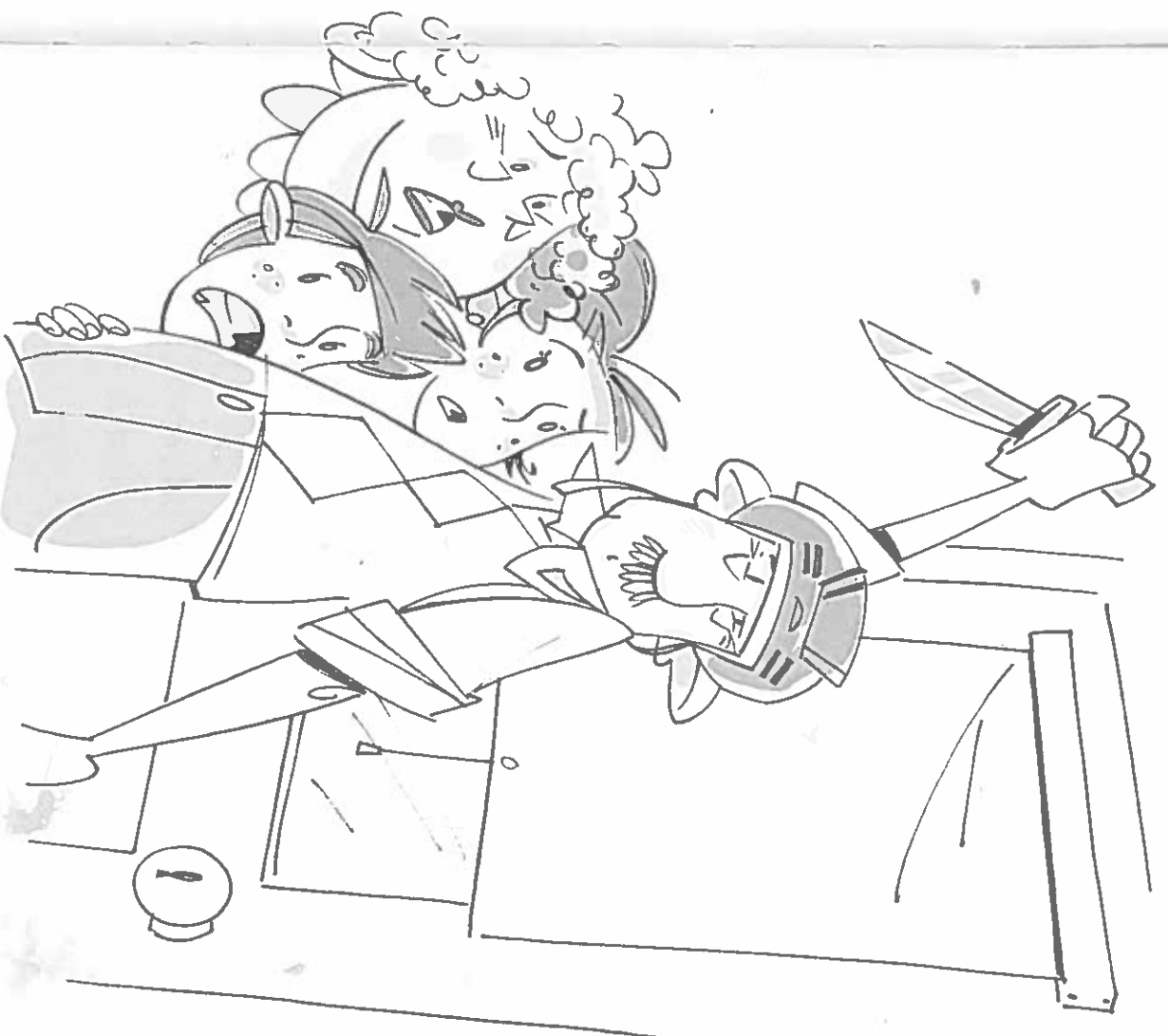
'Tá an nathair taobh amuigh den
doras,' arsa Mamó de chogar.

'Seasaigí siar,' arsa Daideo.

Chuaigh sé go dtí an tarraiceán
agus thóg sé amach scian mhór
mhillteanach.

'Seachnaigí,' ar seisean.

Anonn le Daideo go dtí an doras
agus an scian ina lámh aige. D'oscail
sé an doras go mall cúramach ...

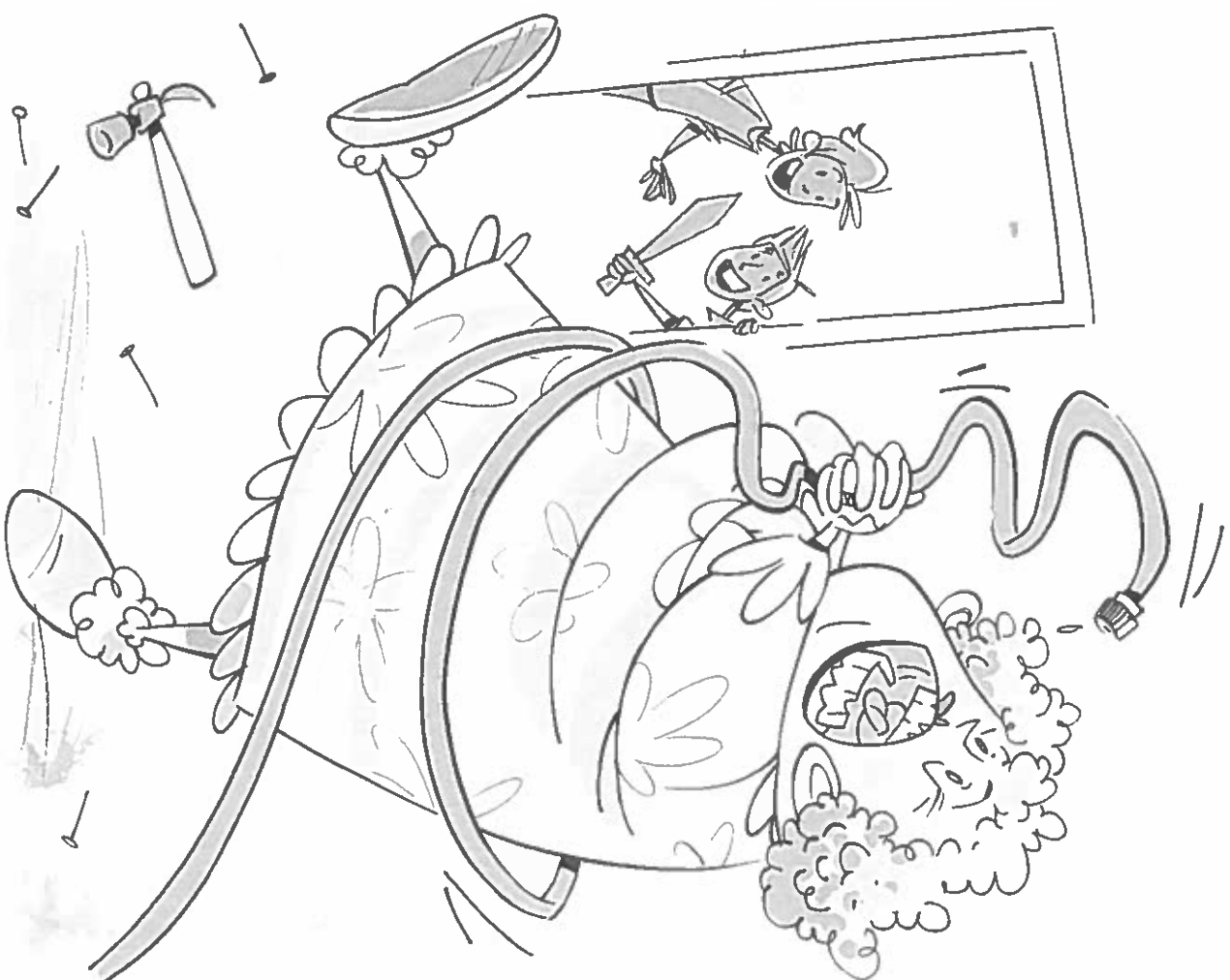
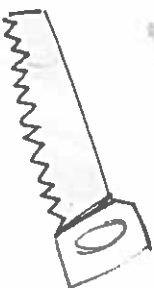
... agus cé a bheadh taobh amuigh
ach ... Cócó! Bhí an créatúirín bocht
stiúgtha leis an ocra! Thug Conall
bliúire bia dó.

Nuair a bhí an lón ite acu thosaigh
siad ag cuardach arís. Sa gharáiste a
bhí Mamó ag cuardach an uair seo.

'Tá sí agam!' ar sise de bhéic tar
éis cúpla nóiméad. 'Tá an nathair
nimhe faighte agam. Ach tá sí do mo
thachtadh! Áááá ...!'

Amach leis an triúr sa gharáiste agus
a gcroí ina mbéal acu. Ach nuair a
chonaic Muireann Mamó phléasc sí
amach ag gáire.

'Ó, a Mhamó,' ar sise. 'Ní haon
nathair é sin. Sin é an píobán uisce!'
'Ó,' arsa Mamó, 'caithfidh mé mo
spéaclaí a fháil. Níl aon mhaith ionam
gan iad.'

Caibidil 5

'Níl mo spéaclaí in aon áit sa teach,'
arsa Mamó nuair a chuaigh siad ar ais
isteach sa chistin. 'B'fhéidir gur fhág
mé sa charr iad ar maidin.'

Chuir Mamó a cóta uirthi.

'An bhfaca aon duine mo scaif?' ar
sise.

'Chonaic mise sa halla í,' arsa

Conall.

'Go maith,' arsa Mamó agus amach
léi.

Tar éis do Mhamó imeacht as an
gcistin chuala an triúr eile cnag ar an
doras tosaigh.

'Caithfídh gurb í sin Mamaí,' arsa
Muireann.

Ach ansin chuala siad scread
mhillteanach ...

'Ááááá ...!'

'Dia idir sinn agus an anachain,'
arsa Daideo, 'Caithfídh go bhfuil rud
éigin ar Mhamó.'

Amach leis an triúr ar nós na
gaoithe.

Bhí Mamáí bhocht sínte ar urlár an halla gan cor aisti. Bhí Mamó cromtha lena taobh agus í an-trína chéile.

'Ní thuigim é,' arsa Mamó. 'Chomh luath in Éirinn agus a chonaic sí mé lig sí béic aisti. Agus an chéad rud eile bhí sí sínte ar an urlár!'

'Ach, a Mhamó,' arsa Muireann, 'nach bhfuil a fhios agat go maith go bhfuil Mamáí scanraithe roimh nathracha. Nach í sin Neaindí atá timpeall ar do mhuineál agat!'

'Go sábhála Dia sinn! Tá nathair nimhe timpeall ar mo mhuineál!' arsa Mamó.

Thosaigh sí á croitheadh féin agus í ag iarraidh an nathair a bhaint dá mhuineál.

Chuaigh Daideo suas go dtí seomra Mhuireann. Níorbh fhada go raibh sé ar ais agus an bosca dearg aige.

'Ná corraigh,' ar seisean le Mamó. 'Fan socair!'

Ansin rug sé go cúramach ar an nathair.

'Tá tú agam, a bhligeaird! Ní bhfaighidh aon nathair nimhe an ceann is fear ormsa,' ar seisean agus chaith sé Neaindí isteach sa bhosca.

Tar éis tamaill d'oscail Mammaí a súile.

'Cá bhfuil an nathair?' ar sise.

'An nathair?' arsa Daideo.

'Is ea,' arsa Mammaí. 'Bhí mé cinnte dearfa go bhfaca mé nathair nimhe timpeall ar mhuineál Mhamó.'

Thosaigh gach éinne ag gáire.

'Nathair nimhe timpeall ar mo mhuineál!' arsa Mamó. 'Ar chuala éinne riamh a leithéid!'

Nuair a d'iompaigh Mamáí timpeall chun éirí ina seasamh thug sí faoi deara go raibh rud éigin istigh faoin mbord teileafóin.

'Tá rud éigin anseo,' arsa Mamáí agus sháigh sí isteach a lámh.

'Mo spéaclaí! Fuair tú mo spéaclaí!' arsa Mamó. 'Ó, buíochas mór le Dia!'

Tar éis an tae bhí sé in am ag Mamó agus ag Daideo a bheith ag dul abhaile. Shuigh Daideo isteach sa charr.

'Fan ansin, a bhligeaird, agus ná corraigh go dtí go mbainfimid amach an baile,' ar seisean leis an mbosca dearg a bhí i gcúl an chairr.

'Slán libh,' arsa Mamó. 'Cuirfidh mé glaoch oraibh nuair a bhainfimid amach an baile. Anois, cá bhfuil eochracha an tí? Níl a fhios agam ó thalamh an domhain cár fhág mé iad.' 'Ó, ná habair liom ...,' arsa Muireann.

